

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1721. usque ad annum 1724

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1783

VD18 90119304

§. 3. Quæsitæ Legatæ ab Imperatore propositæ præsentibus Roveda
Missionario & Patre Fan Jesuita natione Sinensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67596)

Sæc. XVIII. tamen fore, eos in pristinam gratiam
 A. C. 1721. restitutum iri, si Legatus soli Impera-
 toris voluntati obsecundare intentus
 fuerit: Verum Mediobarbus, quorum
 impulsu hæc toties repeterentur,
 haud ignarus, duntaxat respon-
 dit, tam procul ab ipso esse omnem
 creandæ molestiæ voluntatem, ut con-
 tinuatam Imperialis patrocini gratiam
 Europæis, sacræque religioni nostræ
 promereri, nullum non moturus esset
 lapidem.

§. III.

*Quæsitæ ab Imperatore proposita Le-
 gato coram Roveda Missionario
 & Patre Fan Sinenfi Jesuita.*

*Vian. Relat.
 della Chin.
 pag. 101.*

Dimissis Mandarinis Mediobarbus Vi-
 sitator Jesuitas per quicquid fa-
 crum, sanctumque orabat, atque ob-
 testabatur, quatenus nil industriæ ac
 laboris prætermittere velint, ut Impera-
 torem ad secundanda Pontificis vota,
 & postulata permoverent: Hi omnem
 quidem spondebant operam, Pontificis
 tamen decretum ejus esse naturæ aja-
 bant, ut de Imperatoris assensu merito
 dubitarent. Eadem die Mandarinus
 Chao Legatum visum ibat, eique non
 Impera-

Imperatoris nomine, sed ex sinceri amici officio ac impulsu (uti simulaverat) exponebat, ad placandum Imperatorem toties ab Europæis offensum nil magis necessarium esse, nisi ut Legatus suæ Majestatis voto ac voluntati quadrantenus satisfaceret: ad hæc reposuit Legatus, se eo fine venisse, ut pro Europæis, si quo modo Imperatorem offendissent, veniam precaretur, simulque rogaret, ut Imperator sanctæ nostræ legis puritati, quam Pontifex suis decretis conservare studuit, suam protectionem impendere dignaretur, ut vero Imperatoris desiderio satisfaceret, se jamjam quædam Bullæ temperamenta ad eum transmisisse, atque etiamnum polliceri, se omnibus ejus postulatis cessurum, quantum salva sua conscientia, & juxta legationis suæ limites poterit. Interim Pater Fan cum Mandarino *Lypin Chum* & Eunucho *Cinsu* Imperatoris nomine interrogabat Legatum, an paratus esset interposita juramenti religione promittere, quod secretum quoddam consilium sibi ab Imperatore suggerendum soli Pontifici communicare, & pro interprete Patrem Fan admittere velit: Id quidem spondebat Legatus, postulabat tamen, ut se præfente hoc secretum in idiomate Lusitano, Latino vel Italo con-

Sæc. XVIII.
A. C. 1721.

Sæc. XVIII. scriberetur, eo fine, ut ipse totum ar-
A. C. 1721. canum Pontifici eo fidelius exhibere
 valeret: postea Mandarinum Imperatoris
 jussu Legato nuntiabant, ut protinus
 Aulam accederet, & Patrem Pereiram
 necnon Benedictum Rovedam Missio-
 narium, qui Jesuitis oppido propensus a
 Legati Sacello erat, secum conduce-
 ret: Igitur Legatus Sinensem vestem,
 quam *Vai Tau* vocant, indutus, cum
 solo Patre Fan & Roveda ad alloquium
 admittitur, quid vero Imperator tum
 proposuerit, coram ceteris Missionariis
 diu adeo religioso premebatur silentio,
 ut etiam Pater Fan desuper a multis
 interrogatus, semper responderit, vel
 minimum revelare, sibi sub capitis pœ-
 na esse prohibitum: Legatus tamen,
 cum Pontificem desuper certiozem red-
 dere teneretur, valde autem dubitaret,
 an non vel morte præventus, vel Pe-
 ckini perpetuo carceri mancipatus, id
 per seipsum præstare præpediretur, hujus
 colloquii relationem a Roveda exara-
 tam Patri Vianio Confessori suo impo-
 sita silentii religione consignavit, atque
 addenda addidit.

Interrogabatur igitur Legatus ab
 Imperatore coram P. Fan Interprete,
 & Benedicto Roveda.

I. An

I. *An ea, quæ sua Majestas proponere intendit, se soli Pontifici manifestaturos promitterent?* Id pollicebantur omnes. Sæc. XVIII.
A. C. 1721.

II. *Utrum Pontifex sæpius cum Legato conferat, & an inter Europæ Principes, in Germania, Galliis, & in Hispania tam ob religionem, quam propter profanas controversias bella serverent:* Respondebat Legatus, ibidem pro temporalium possessione bella geri, quantum vero ad religionem omnia esse constituta in pace.

III. *Reponebat Imperator, non mihi videtur, pacem in Francia vigere. R. quantum mihi constat, Francia fruitur pace.*

IV. *In hac Aula nostra alii dantur Legati, v. g. Moscovicæ, Corrcæ, &c. non tamen in tanto habentur honore, sicut Tu, quia Pontificis Legatus es R. Etiam nomine Pontificis propterea Majestati suæ grates rependo.*

V. *Enimvero multa ab Europæis & præcipue a Mathematicis didici, eisque obstrictus sum, & nihilominus iis neglectis Tecum familiarius ago. R. ob singularem hunc affectum erga me, obstrictissimus sum.*

VI. *Ut Tu pacis studiosus & tranquillus permanes, desidero, & certus sis, me hominibus abjectis, & ignobilibus, præcipue Pedrinio & Ripæ aures non præbiturum,*

Sæc. XVIII. rum, *Pedrinium enim mobilis ingenii homi-*
 A. C. 1721. *nem esse sæpius sum expertus; suntque mihi*
literæ in manibus, quibus ipsum talem esse,
Te convincere possem, quas tamen, ne
meum exasperarem animum, Tibi exhibere
nolo: scias autem, me nullius studio ab-
ripi, sed multis in occasionibus, semper
tamen incassum, hos cum illis conciliare
studuisse. Respondit Legatus, nequiter
hi egerunt, & Majestatis vestræ admi-
ror moderationem, qua hos Europæo-
rum defectus supportavit.

VII. *Procuravi insuper ad mutuam con-*
cordiam revocare ceteros Missionarios, qui
ob Nationum diversitatem diversos etiam
fovent affectus, minus vero capere possum,
quod ipsimet Jesuitæ inter se discordes sint,
præterea omnes Missionarios in unam do-
mmum congregare studui, ut sint ejusdem
mentis & sententiæ, ast frustra, eorum
enim unus se Clericum, alter Franciscanum,
hic Jesuitam, ille Dominicanum esse dice-
bat, & mira prorsus mihi videtur ingens
hæc discordia. R. Offensiones Majestati
Vestræ ab Europæis illatas deprecor,
hacque de re singularis ejus patientia
in tota Europa singulariter celebratur;
ut ergo hæc discordia tollatur, V. M.
mihi concedat, ut mihi cum illis agere
liceat, omnemque adhibebo operam,
ut illos in pace unire valeam.

VIII.

VIII. *Num te id effecturum, mihi spon-* Sæc. XVIII.
des? R. non quidem polliceri audeo, A. C. 1721.
 spero tamen.

IX. *Quomodo autem Pontifex Viris*
adeo inter se discordibus, & rerum Sinen-
sum ignaris, quorum hic rem tali, alter
alio modo refert, fidem adhibere, & de
rebus Sinicis judicare potuit, cum tamen
ego de Europæis judicare non auderem?
 R. Pontifex audita utraque parte, &
 rebus diligenter atque exacte discussis,
 prout ipsemet testatur, definivit, ejus-
 que definitio firmatur per assistentem
 Spiritum Sanctum, qui, ut Pontifices
 in fidei rebus errare possent, non per-
 mittit, de cetero autem Pontifex non
 de rebus Sinicis, sed de rebus ad re-
 ligionem spectantibus judicavit.

X. *Id esse nequit, reposuit Imperator,*
quia Pontifex de rebus Sinicis male edoctus
est: Amo vestram religionem, & eundem,
quem Vos, adoro Deum, & si Tibi quod-
dam occurrit dubium, veni ad me, & ego
illud dissolvam: Tecum, quamvis alienigena
sis, familiariter ago, quia Pontificis Le-
gatus es, & tuam amo quietem, & salu-
tem procuro. R. Pro affectu in nostram
 religionem, & venerationem erga Pon-
 tificem, propensumque in me animum,
 humillimas refero grates, ac vicissim
 polliceor, me in dubiis, in quibus al-
 ter-

Sæc. XVIII. terius arbitrio stare licet, ad Majestatis
A. C. 1721. vestræ oraculum recursurum.

Hujus colloquii relationi, nonnulla
Legatus subjunxit, & quæ Interpretis
vicio irrepserant, correxit, „& quidem
„I. ad tertiam propositionem Legatus
observavit, Imperatorem non dixisse:
„*non mihi videtur, pacem in Francia vi-*
„*gere, sed assertive pronuntiasse, quod*
„*credere nequeat, Franciam observare*
„*Constitutionem a Pontifice editam,*
„*ac propterea Legatus responderit, quod*
„*certo crediderit, ante quam ex Europa*
„*discesserit, cuncta fuisse composita, id-*
„*que Ulyssipone affirmatum fuerit: ve-*
„*rum quidem esse ajebat, quosdam mi-*
„*nus fuisse contentos, potissimos tamen,*
„*eosque sanæ doctrinæ addictos æquo*
„*sacræ Sedis judicio debitam præstitisse*
„*obedientiam. „*

„II. Circa ultimam responsionem Le-
„gatus certo confirmabat, quod Pon-
„tifex a multis & præcipue a Je-
„suitis probe de ritibus Sinicis fuerit
„edoctus, ac insuper scripta, quæ Pa-
„ter Provana, alique a sua Majestate
„ablegati attulere, examinarit, & ra-
„tiones ab ipsis nomine suæ Majestatis
„propositas discussit, proin roget,
„ut Ea persuasum sibi habeat, quod
„Pontifex pro officii sui debito, & a
„Spiritu sancto singulariter adjutus in
„sta-

„statuenda Regula, juxta quam Mis-
 „sionarii fidem nostram prædicarent, Sæc. XVIII. A.C. 1721.
 „mature ac diligenter processerit.

III. „In decursu sermonis Majestas
 „sua dixerat, quod, quia Viri ab Ea in
 „Europam ablegati Sinas non fuissent
 „reversi, nec ullum transmissum re-
 „sponsum, haud temere suspicetur, eos
 „violenta morte consentiente Pontifice
 „fuisse sublato: ad id vero reposuit
 „Legatus, rogans Imperatorem, ut
 „sublata hac suspitione certissimus sit,
 „Pontificis animum exhorrescere ad
 „ejusmodi violentiam contra cujuscun-
 „que Principis, multo minus Majestatis
 „sue tantopere ab Eodem dilectæ Le-
 „gatos intentandam; aliunde vero in-
 „concussa lege in Europa stabilitum esse,
 „ut nulla omnino molestia Principum
 „Legati afficiantur, aliunde vero ho-
 „rum mors nec Pontifici, nec religioni
 „ullo pacto proficua fuisset: insuper
 „omnibus notum esse, quod navi-
 „gia, quibus PP. Barros & Beavoliers
 „priusquam in Europam venissent, fue-
 „rint undis hausta, & quod P. Raymun-
 „dus nondum in Italiam delatus, fue-
 „rit mortuus, & Pater Provana post-
 „quam Romæ singulari honore fuerat
 „exceptus, atque in Sinas remissus,
 „multa circa Pontificis mentem Maje-
 „stati sue oretenus referre jussus fuerit.

IV.

Sæc. XVIII. „IV. Dicebat Imperator, quod Con-
 A. C. 1721. „stitutio contra Ritus Sinenses non spe-
 „ctet ad religionem, sed sit vindictæ
 „Jesuitis a Maigroto, Pedrinio &
 „aliis intentatæ genus: Postrema
 „hæc verba Pater Fan latine non red-
 „didit, solus tamen Legatus ea perce-
 „pit in colloquio diei decimæ Januarii,
 „ubi Imperator eandem hanc propositio-
 „nem sæpius repetiit, addiditque, se
 „idem jam in secreto colloquio de-
 „clarasse.

Finito hoc colloquio Imperatoris
 jussu Legato pretiosæ vestes dono fue-
 runt datæ, die autem quarta ejusdem
 Mensis vicissim Legatus quædam mu-
 nuscula suo nomine Imperatori per
 Mandarinos obtulit: Præterea Pater
 Wolfgangus Carmelita excalceatus,
 & Scipelus Missionarius, qui ad Pala-
 tii fores substiterant, retulere, quod
 Imperator ad Pedrinium & Ripam hæc
 protulisset verba: *Legatus vester est qui-
 dem Vir probus & prudens, in rebus vero
 gerendis parum exercitatus. Ego illum
 instruere, solusque cum illo hoc Religionis
 negotium componere volo. Vos interim
 cavete, nec ipsius animum perturbetis, ac
 propterea omnino vobis prohibeo, ne cum
 illo agatis.* Die nona Januarii Manda-
 rinus Chao unacum PP. Mailler & Fan
 Legatum accessere, nomine Imperatoris

nun-

nuntiantur, quod si ipse ex suis quem- Sæc. XVIII.
 piam Romam decernere, & Pontificem A. C. 1721.
 de receptis a sua Majestate honoribus
 certiozem reddere vellet, illum quan-
 tocius Cantonem mitteret; ibidem e-
 nim Europæam navim proxime ad In-
 dias in altum provehendam: Verum
 Legatus respondit, se id inscia sua Ma-
 jestate minime ausurum, aliunde vero
 se nondum posse circa principale nego-
 tium certam Pontifici notitiam dare de
 Imperatoris mente, utpote non satis
 clara, in re ergo tanti momenti om-
 nino expectandam esse decisivam ejus
 responsionem. His vero mox opposuit
 Mandarinus, sibi videri, seligendum
 esse Benedictum Rovedam, eoquod Im-
 perator in pluribus occasionibus men-
 tem suam sat aperte declarasset, & quod
 Pontificis Constitutionem in suo Im-
 perio observari, permittere haud pos-
 set; Sinensem enim Nationem suorum
 Rituum esse tenacissimam, proin peri-
 culosos in Imperio tumultus inde ori-
 tuos: His dictis discesserat Mandari-
 nus, Legatus vero annosæ hujus vul-
 pis fraudem & conductitiam obsequii
 simulationem subodoratus, rem pru-
 denti silentio dissimulavit.